

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2022. № 9.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.9.39>

УДК 658:830.322

*С. М. Васильєва,
аспірант кафедри фінансів та обліку,
Львівський державний університет внутрішніх справ, м. Львів, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5381-8178>*

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

*S. Vasylieva,
Postgraduate student, Lviv State University of Internal Affairs, Lviv, Ukraine*

THEORETICAL FOUNDATIONS OF PROVIDING INVESTMENT SECURITY OF THE ENTERPRISE

COVID-19 та подальше посилення військової агресії зі сторони Російської Федерації суттєво вплинули на функціонування українських підприємств. Застосування карантинних обмежень, які пригальмували ділову активність за винятком діяльності підприємств критичної інфраструктури, що поступилося в часі потребі релокації бізнесу у відносно безпечні місця, загалом суттєво вплинуло на інвестиційну активність бізнесу. Післявоєнний період буде характеризуватися зростанням потреби в інвестиційних ресурсах для відновлення діяльності кожного суб'єкта господарювання, що актуалізує необхідність формування теоретичних розробок забезпечення інвестиційної безпеки. Окреслено пріоритети в забезпечення інвестиційної безпеки виходячи із суті взаємозв'язку між поняттями «безпека» та «розвиток». Критично розглянуто відомі трактування терміну «інвестиційна безпека» із подальшим

визначенням дефініційних характеристик його сутності. Уточнено спектр завдань суб'єктів безпеки в сфері забезпечення інвестиційної безпеки підприємства.

COVID-19 and the further intensification of military aggression by the Russian Federation have had a significant impact on the functioning of Ukrainian enterprises. The application of quarantine restrictions, which slowed down business activity, with the exception of the activities of critical infrastructure enterprises, gave way in time to the need to relocate the business to relatively safe places, and significantly affected the investment activity of the business. The post-war period will be characterized by an increase in the need for investment resources for the resumption of the activities of each enterprise, which actualizes the need for the formation of theoretical developments to ensure investment security.

The purpose of the study is to characterize the essence of investment security in the system of ensuring the economic security of an enterprise.

To form the theoretical foundations for ensuring the investment security of an enterprise, the following methods were applied: induction and deduction, comparison and systematization in the study of the essential characteristics of the terms "investment" and "investment security"; synthesis and analysis - to clarify the tasks of security subjects in the process of ensuring investment security; morphological analysis - to identify the definitional characteristics of the essence of the concept of "investment security of the enterprise"; graphic - for visual presentation of theoretical and methodological material; abstract-logical - for theoretical generalizations and conclusions of the study.

The priorities in ensuring investment security are outlined based on the essence of the relationship between the concepts of "security" and "development". The well-known interpretations of the term "investment security" are critically examined, followed by the definition of the definitive characteristics of its essence. It was revealed that in the interpretations of most scientists there are elements of identification either with investment activity without proper consideration of the specifics of security activities, or attempts to apply approaches similar to ensuring the economic security of an enterprise.

It is substantiated that investment security should be focused on: assessment of investment security in order to identify key internal and external risks and threats; analysis of the investment activity of the enterprise in order to prevent passivity in comparison with competitors and trends in the development of the market; information support for the development of an investment project; assistance in the implementation of the investment project, in particular in terms of supporting the required level of security through the coordination of the actions of security entities in relation to all components of the economic security of the enterprise; ensuring the coordinated achievement of interests by all interested parties; maintaining a state of dynamic balance through a controlled implementation of the investment project; the possibility of achieving the set goals in terms of the expected development of the enterprise.

Ключові слова: безпека, інвестиційна безпека, підприємство, інвестиції, економічна безпека

Keywords: security, investment security, enterprise, investment, economic security

Постановка проблеми. Останні кілька років ознаменувалися суттєвим збуренням середовища підприємницької діяльності. Поруч із високою нестабільністю, яка спровокована подальшою трансформацією економічної системи в Україні, мала місце новітня пандемія, спричинена COVID-19, а в подальшому актуальним стало загострення військової агресії зі сторони Російської Федерації. Останні два процеси фактично призупинили підприємницьку активність, коли тимчасові карантинні обмеження змінилися на необхідність релокації бізнесу із втратою ринку збуту, зміною постачальників та потребою радикальної перебудови технологічних процесів й коригування асортименту продукції. Оскільки йдеться про масові процеси, які торкнулися суспільства загалом, то під час перших хвиль COVID-19 держава як гарант приділяла максимальну увагу створенню продуктів й наданню послуг, які б забезпечили захист населення та пришвидшили подолання пандемії, тобто

пріоритетною для інвестування була система охорони здоров'я. Військові дії спровокували попит на продукти, що пов'язані із обороною та виконанням завдань у військовій сфері. Подальша стабілізація ситуації буде вимагати відновлення діяльності більшості підприємств в уже нових умовах, що загострить потребу в інвестиційних ресурсах, а відтак актуалізує забезпечення інвестиційної безпеки, що вимагає завчасного посилення наукових розвідок стосовно цієї складової економічної безпеки.

Аналіз останніх наукових досліджень. Проблематика забезпечення економічної безпеки та її інвестиційної складової перебуває в полі зору таких науковців як І. Москаль [1], С. Мошенський [2], Н. Побережна [3], О. Лаговська, Г. Берляк [4], О. Кириченко, М. Денисенко, В. Сідак [5], О. Анісімова [6], А. Макух [7], А. Мещеряков, Л. Новікова [8], О. Юркевич [9], І. Губенко [10] та інші. Відаючи належне науковому внеску зазначених вчених, слід зазначити, що сьогодні й досі немає однієї узгодженої позиції щодо трактування інвестиційної безпеки із відповідним напрацюванням методичних засад її забезпечення в умовах українських підприємств.

Метою статті є характеристика сутності інвестиційної безпеки в системі забезпечення економічної безпеки підприємства.

Виклад основного матеріалу. Не можливо говорити про розвиток без належного ресурсного забезпечення. Саме інвестиції дозволять підприємству вижити, розвиватися та зміцнювати власну конкурентоспроможність. Протягом тривалого періоду часу поняття «вкладення» було поступово замінено на поняття «інвестування».

Активне зародження інвестиційної теорії припадає на XV-XVI ст., коли почалися масові географічні відкриття, які стали, свого роду, підґрунтям для інвестиційної політики того часу. Цей період охоплює епоха меркантилізму, від її початку, коли вважали єдиний спосіб збагатитися через нагромадження великого обсягу грошей і до формування економічної теорії інвестицій, в межах якої Дж. Кейнс наголошував на проблемах збалансування обігу грошей і інвестування у розвиток торгівлі й виробництва. В період фізіократії інвестиції

вважалися необхідними витратами для виробничого процесу, що визначали саму вартість товарів [11, с.18].

Сьогодні, ситуація щодо сутності поняття «інвестиції» розглядається у всьому світі і, як наслідок, думки науковців й практиків не завжди сходяться. Узагальненого бачення, окрім того, що з латинської мови, термін означає «вкладення коштів», немає. Зустрічається як стислий варіант трактування сутності поняття «інвестиції», так і його розгляд в широкому сенсі. До прикладу, Р. Костирко [12, с. 139] розглядає інвестиції як вкладення капіталу, з метою подальшого його збільшення. Звичайно, в цьому є сенс, оскільки інвестиції повинні передбачати вкладення чогось для подальшого його збільшення. Більш в ширшому спектрі поняття «інвестиції» трактує Ю. Лисенко, наголошуючи при цьому, що даний термін – це «...частина суспільних ресурсів, які вилучаються з поточного споживання і вкладаються у об'єкти інвестування, з метою отримати позитивний ефект у майбутньому» [13, с. 74].

На нашу думку, під терміном «інвестиції» слід розуміти ресурси, які стають вкладенням в об'єкт з метою отримання бажаного соціально-економічного ефекту через певний період часу. В цьому контексті, інвестування буде являти собою процес безпосереднього вкладення для отримання бажаного соціально-економічного ефекту в майбутньому. З точки зору забезпечення безпеки це важливо, адже йдеться про необхідність безперервного спостереження за певним об'єктом з метою виявлення змін, які вказують на відповідність або відхилення від нормального (бажаного) стану, з подальшим розробленням й застосуванням відповідних заходів, які узгоджуються загалом із безпековою політикою та передбачають продовження максимально довгого функціонування підприємства й досягнення ним поставлених цілей. Зважаючи на те, що в сучасних умовах інвестиції, через високу динаміку економічних процесів, посилення глобалізаційних процесів, технологічний поступ тощо, виступають обов'язковою умовою підприємницької діяльності, то вони повинні постійно перебувати в полі зору

суб'єктів безпеки. Інвестиційна пасивність, яка сьогодні характер для значної частини українських підприємств, також є об'єктом уваги, адже провокує виникнення відповідних ризиків й загроз, які в подальшому негативно впливають на економічну безпеку підприємства загалом.

З позиції забезпечення економічної безпеки інвестування здійснюється задля забезпечення ресурсної основи розвитку підприємства, але водночас має місце порушення стану рівноваги через зміни певних параметрів функціонування підприємства, що супроводжується виникненням нових ризиків й загроз, які повинні стати об'єктом уваги суб'єктів безпеки. Водночас недостатні обсяги інвестиційних ресурсів провокують погіршення конкурентних позицій у порівнянні із тими учасниками ринку, які орієнтовані на захоплення й утримання лідируючих позицій. Зважаючи на те, що сам процес інвестування пов'язаний із існуванням ризиків через невизначеність можливих результатів, то інвестиційна безпека виступає повноцінною складовою фінансової безпеки, забезпечення якої актуальне в умовах кожного підприємства. Можна стверджувати, що в основі інвестиційної безпеки закладено поєднання двох базових категорій, тобто розвитку й безпеки. Розвиток є первинним, але він стає можливим лише за безпечних умов. Розвиток провокує трансформацію задля досягнення поставлених цілей, яка за відсутності належного контролю може набути деструктивних форм та призвести до руйнування такої системи. Безпека забезпечує стабілізацію ситуацію й відновлення рівноваги уже стосовно системи, яка зазнала трансформації. Безперечно, що такі міркування лише опосередковано описують процеси, які мають місце стосовно підприємства як складної соціально-економічної системи, але вірним є те, що без забезпечення належного рівня безпеки розвиток неможливий. Відтак існуюча система безпеки повинна створювати належні умови для протікання інвестиційного процесу, який сприятиме розвитку підприємства.

В розрізі рівневого оцінювання, інвестиційну безпеку розглядає О. Барановський [14, с.49], зазначаючи при цьому, що говорити саме про безпеку,

можливо лише тоді, коли рівень інвестицій задовольняє поточні інвестиційні потреби з урахуванням ефективного використання їх. Подібної думки і М. Крупка [15, с. 77] стверджуючи, що інвестиційна безпека підприємства досягається лише при належному забезпеченні високого рівня інвестицій як за обсягом, так і за структурою. На нашу думку, не лише величина інвестицій, але перш за все умови їх реалізації формують потребу у забезпеченні інвестиційної безпеки. Прикладом є поточна ситуація, спричинена розгортанням військових дій на території України, коли загроза ракетних атак існує в межах усієї країни. Інвестиційна активність є мінімальною, але суб'єкти безпеки повинні здійснювати комплекс захисних заходів з метою мінімізації ризиків та підтримання життєдіяльності підприємства в таких умовах. Виправданим є тимчасове згортання інвестиційних проектів задля стабілізації ситуації в національній економіці, перегляд цілей та коригування процесу реалізації. В цій ситуації суб'єкти безпеки не залишають пасивними, а створюють інформаційне підґрунтя для розроблення необхідних управлінських рішень.

Як спроможність до інвестування, розглядає інвестиційну безпеку Д. Остапчук [16, с.218], проте ми вважаємо, що однієї здатності інвестувати не достатньо, вона не може бути вимірником рівня безпеки. О. Лаговська та Г. Берляк [4, с.184] розглядають інвестиційну безпеку підприємства як форму механізму, який залучає гроші і забезпечує реалізацію нових інвестиційних проектів з мінімальним рівнем ризику. На нашу думку, інвестиційну безпеку підприємства не коректно називати механізмом, оскільки механізми є її частиною в плані забезпечення, тому, цей термін слід застосовувати саме коли мова йдеться про даний процес. А. Мещеряков, Л. Новікова [8, с.26] вважають, що інвестиційна безпека підприємства – це стан ефективного використання ресурсів в процесі інвестиційної діяльності для забезпечення стійкого розвитку. С. Мошенський [2, с.67] розглядає інвестиційну безпеку через реалізацію певних заходів в межах забезпечення економічної безпеки підприємства, що певним чином суперечить ієрархічності взаємозв'язку між цими поняттями.

Цікавою є думка Н. Караєвої, А. Межевича [17, с.17], про те, що інвестиційна безпека підприємства є одночасно і станом і процесом, який характеризується високим рівнем ресурсів і процесом їх ефективного використання. Проте, вкрай складно чітко поєднати декілька сутнісних елементів, це лише ускладнює зрозумілість поняття.

На основні результатів дослідження основних поглядів, щодо сутності поняття «інвестиційна безпека підприємства», сформуємо дефініційну таблицю сутнісних характеристик даного поняття (табл.1).

Таблиця 1. Дефініційна таблиця сутнісних характеристик поняття «інвестиційна безпека підприємства»

№	Дефініційна характеристика сутності	Науковий погляд
1	Типологія основи трактування	
	як вид окремої безпеки	І. Москаль [1]
	як економічна безпека	С. Мошенський [2]
	як підсистема економічної безпеки	Н. Побережна [3]
	як механізм економічної безпеки	О. Лаговська, Г. Берляк [4]
2	Форма представлення поняття	
	у вигляді стану підприємства	О. Кириченко, М. Денисенко, В. Сідак [5]
	у вигляді міри узгодженості економічних інтересів	О. Анісімова [6]
	у вигляді стану забезпечення	А. Макух [7]
	у вигляді стану ефективного використання ресурсів	А. Мещеряков, Л. Новікова [8]
	у вигляді стану захищеності	О. Юркевич [9]
	у вигляді стану організації інвестування	І. Губенко [10]
3	Вид процесу, що закладається в трактуванні	
	процес досягнення високого рівня інвестицій	О. Барановський [14]
		Н. Караєва, А. Межевич [17]
	процес підтримки виробництва	В. Кириленко [18]
	процес збалансування рівня інвестицій	О. Єрмак [19]
	процес інвестування	Д. Остапчук [16]
	процес залучання фінансових ресурсів	М. Недашківський, К. Подгорна [20]

сформовано автором

У відповідності до отриманих результатів можна стверджувати, що сьогодні науковці далекі від узгодженої позиції стосовно суті та пріоритетних завдань інвестиційної безпеки. Доволі часто цю складову ототожнюють або із економічною безпекою, або розглядають як компонент інвестиційного процесу без належного врахування специфіки безпекової діяльності, яка орієнтована першочергово на підтримання необхідного рівня безпеки шляхом недопущення виникнення або гальмування розвитку й ліквідацію наслідків впливу зовнішніх й внутрішніх загроз як форм прояву небезпеки.

На нашу думку, інвестиційна безпека повинна бути орієнтована на: оцінювання інвестиційної безпеки з метою виявлення ключових внутрішніх і зовнішніх ризиків й загроз; аналізування інвестиційної активності підприємства з метою недопущення пасивності у порівнянні із конкурентами та тенденціями в розвитку ринку; інформаційний супровід розроблення інвестиційного проекту; сприяння реалізації інвестиційного проекту, зокрема в частині підтримання необхідного рівня безпеки через координацію дій суб'єктів безпеки стосовно усіх складових економічної безпеки підприємства; забезпечення узгодженого досягнення інтересів усіма зацікавленими сторонами; підтримання стану динамічної рівноваги через контрольований хід реалізації інвестиційного проекту; уможливлення досягнення поставлених цілей в ракурсі очікуваного розвитку підприємства.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи, слід наголосити, що інвестиційна безпека являє одну із складових фінансової безпеки підприємства. Проте, навіть будучи однією з частин одного цілого, вона повинна функціонувати як самостійна складова, яка, на рівні інших передбачає досягнення визначених завдань в межах безпекової політики підприємства.

Подальші дослідження повинні передбачати конкретизацію у вирішенні проблематики забезпечення інвестиційної безпеки підприємств, зокрема шляхом розроблення методичних засад оцінювання поточного рівня й прогнозування можливих змін через вплив ключових факторів.

Література

1. Москаль І.І. Ризики і загрози фінансовій безпеці держави в інвестиційній сфері. *Наукові записки. Економіка*. 2013. Вип. 23. С. 78-82.
2. Мошенський С.З. Фондовий ринок та інституційне інвестування в Україні: вплив на інвестиційну безпеку держави: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2008. 432 с.
3. Побережна Н. М. Інвестиційна складова економічної безпеки. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: Технічний прогрес та ефективність виробництва. 2013. № 67. С. 179–185.
4. Лаговська О. А., Берляк Г. Сутність інвестиційної безпеки підприємства та її місце у системі економічної безпеки. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. Серія: Економічні науки. 2013. № 4. С. 74-81.
5. Кириченко О.А., Денисенко М.П., Сіжак В.С. Економічна безпека суб'єктів господарської діяльності в умовах глобальної фінансової кризи; заг. ред. О.А. Кириченко. Київ : КРОК, 2010. 412 с.
6. Анісімова О.М. Інвестиційна безпека підприємства в контексті економічної безпеки: сутність, зміст, оцінка і система управління. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2012. Вип. 1. Т. 2. С. 293–297.
7. Макух А. Інвестиційна безпека України в системі світової економічної безпеки. 2011. URL: <http://intkonf.org/makuharusnakl-investitsiyna-bezpeka-ukrayini-v-sistemi-svitovoyi-ekonomichnoyi-bezpek/> (дата звернення: 02.09.2022)
8. Мещеряков А., Новікова Л. Інвестиційна безпека держави. *Вісник Академії митної служби України*. Сер.: Економіка. 2013. № 2. С. 23-29.
9. Юркевич О.М. Оцінка рівня інвестиційної безпеки в Україні. *Міжнародна економічна політика*. 2012. Вип. 2. С. 402-407.
10. Губенко І.В. Монетарна обумовленість інвестиційної складової економічної безпеки національної економіки. *Економіка і регіон*. 2012. № 5. С. 75-80.

11. Татаренко Н. О. Теорії інвестицій : навч. посіб. Київ: КНЕУ 2000. 160 с.
12. Костирко Р. О. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Харків: Фактор, 2007. 784 с.
13. Лисенко Ю. Теоретико-методологічні основи інвестування як фактора економічного розвитку. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2011. № 2. С.72-78.
14. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): монографія. Київ : КНТЕУ, 2004. 759 с.
15. Крупка М.І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України. Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. 608 с.
16. Остапчук Д.О. Синергетичний підхід до дослідження інвестиційної безпеки України. *Право і Безпека*. 2012. № 5. С. 217-222.
17. Караєва Н., Межевич А. Теоретико-методологічні основи дослідження інвестиційної безпеки в системі антикризового управління. 2009. URL: http://www.nbuv.gov.ua/ejournals/PSPE/2009_1/Karaeva_109.htm. (дата звернення: 05.09.2022)
18. Кириленко В.І. Інвестиційна складова економічної безпеки: монографія. Київ: КНЕУ, 2005. 232 с.
19. Єрмак О.О. Сучасні методи дослідження інвестиційної безпеки держави. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2012. № 1. С. 136-142.
20. Недашківський М.М. Інвестиційна безпека України в сучасних умовах. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2012. № 1. С. 274-280.

References

1. Moskal, I.I. (2013), "Risks and threats to the financial security of the state in the investment sphere", *Naukovi zapysky. Ekonomika*, vol. 23, pp. 78-82.
2. Moshenskyy, S.Z. (2008), *Fondovyy rynek ta instytutsiynе investuvannya v Ukrayini: vplyv na investytsiynu bezpeku derzhavy* [The stock market and

institutional investing in Ukraine: impact on the state's investment security], ZHDTU, Zhytomyr, Ukraine.

3. Poberezhna, N. M. (2013), "Investment component of economic security", *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu «KHPI». Seriya: Tekhnichnyy prohres ta efektyvnist vyrobnytstva*, vol. 67, pp. 179-185.

4. Lahovska, O. A. and Berlyak, H. (2013), "The essence of enterprise investment security and its place in the system of economic security", *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho tekhnologichnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky*, vol. 4, pp. 74-81.

5. Kyrychenko, O., Denysenko, M. and Sidak, V. (2010), *Ekonomichna bezpeka sub'yektiv hospodarskoyi diyalnosti v umovakh hlobalnoyi finansovoyi kryzy* [Economic security of economic entities in the conditions of the global financial crisis], KROK, Kyiv, Ukraine.

6. Anisimova, O.M. (2012), "Investment security of the enterprise in the context of economic security: essence, content, assessment and management system". *Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektualnoyi vlasnosti*, vol. 1, pp. 293-297.

7. Makukh, A. (2011), "Investment security of Ukraine in the world economic security system", available at: <http://intkonf.org/makuharusnakl-investitsiyna-bezpeka-ukrayini-v-sistemi-svitovoyi-ekonomichnoyi-bezpek/> (Accessed 02 September 2022).

8. Meshcheryakov, A. and Novikova, L. (2013), "Investment security of the state", *Visnyk Akademiyyi mytnoyi sluzhby Ukrayiny. Ser.: Ekonomika*, vol. 2, pp. 23-29.

9. Yurkevych, O.M. (2012), "Assessment of the level of investment security in Ukraine", *Mizhnarodna ekonomichna polityka*, vol. 2, pp. 402-407

10. Hubenko, I.V. (2012), "Monetary conditioning of the investment component of economic security of the national economy", *Ekonomika i rehion*, vol. 5, pp. 75-80.

11. Tatarenko, N. O. (2000), *Teoriyi investytsiy* [Theories of investments], KNEU, Kyiv, Ukraine.
12. Kostyrko, R. O. (2007), *Finansovyy analiz* [Financial analysis], Faktor, Kyiv, Ukraine.
13. Lysenko, Y. (2011), “Theoretical and methodological foundations of investment as a factor of economic development”, *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 2, pp. 72-78.
14. Baranovskyy, O.I. (2004), *Finansova bezpeka v Ukrayini* [Financial security in Ukraine], KNTEU, Kyiv, Ukraine.
15. Krupka, M.I. (2001), *Finansovo-kredytnyy mekhanizm innovatsiynoho rozvytku ekonomiky Ukrayiny* [Financial and credit mechanism of innovative development of the economy of Ukraine], Vyd. tsentr LNU imeni Ivana Franka. Lviv, Ukraine.
16. Ostapchuk, D.O. (2012), “A synergistic approach to the study of investment security of Ukraine”, *Pravo i Bezpeka*, vol. 5, pp. 217-222.
17. Karayeva, N. and Mezhevych, A. (2009), “Theoretical-methodological foundations of investment security research in the anti-crisis management system”, available at: [http:// www.nbu.gov.ua/ejournals/PSPE/2009_1/Karaeva_109.htm](http://www.nbu.gov.ua/ejournals/PSPE/2009_1/Karaeva_109.htm). (Accessed 05 September 2022).
18. Kyrylenko, V.I. (2005), *Investytsiyna skladova ekonomichnoyi bezpeky* [Investment component of economic security], KNEU, Kyiv, Ukraine.
19. Yermak, O.O. (2012), “Modern methods of researching investment security of the state”, *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoho universytetu derzhavnoyi podatkovoyi sluzhby Ukrayiny*, vol. 1, pp. 136-142.
20. Nedashkivskyy, M.M. (2012), “Investment security of Ukraine in modern conditions”, *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoho universytetu derzhavnoyi podatkovoyi sluzhby Ukrayiny*, vol. 1, pp. 274-280.

Стаття надійшла до редакції 13.09.2022 р.